

Open normen – een toelichting

De open normen in de Pensioenwet.

Hoe ziet de AFM deze normen?

- Johan de Groot, Hoofd afdeling Pensioen & AIFM
- Jan van Miltenburg, Manager Toezicht Pensioenuitvoerders

Amsterdam, juni 2015

Open normen in de Pensioenwet

1. Oude en nieuwe open normen
2. Een toelichting per norm:
 - a. de wet
 - b. visie AFM
 - c. waar mogelijk 'good practices'
3. Terugblik
4. Toezicht AFM
5. Vragen

1. Oude en nieuwe open normen

1. Oude en nieuwe open normen

1. Oude en nieuwe open normen

Artikel 48, eerste lid Pensioenwet

De informatie die de pensioenuitvoerder verstrekt of beschikbaar stelt is **correct**, **duidelijk** en **evenwichtig**. De informatie wordt **tijdig** verstrekt of beschikbaar gesteld.

Artikel 48, tweede lid Pensioenwet

De pensioenuitvoerder bevordert dat persoonlijke informatie **aansluit bij de informatiebehoefte en kenmerken** van de deelnemer, gewezen deelnemer, gewezen partner of pensioengerechtigde.

Artikel 48, derde lid Pensioenwet

De pensioenuitvoerder bevordert dat de informatie de deelnemer, gewezen deelnemer, gewezen partner of pensioengerechtigde **inzicht geeft in de keuzemogelijkheden die er zijn** in de pensioenregeling **en de gevolgen van belangrijke gebeurtenissen** voor het pensioen.

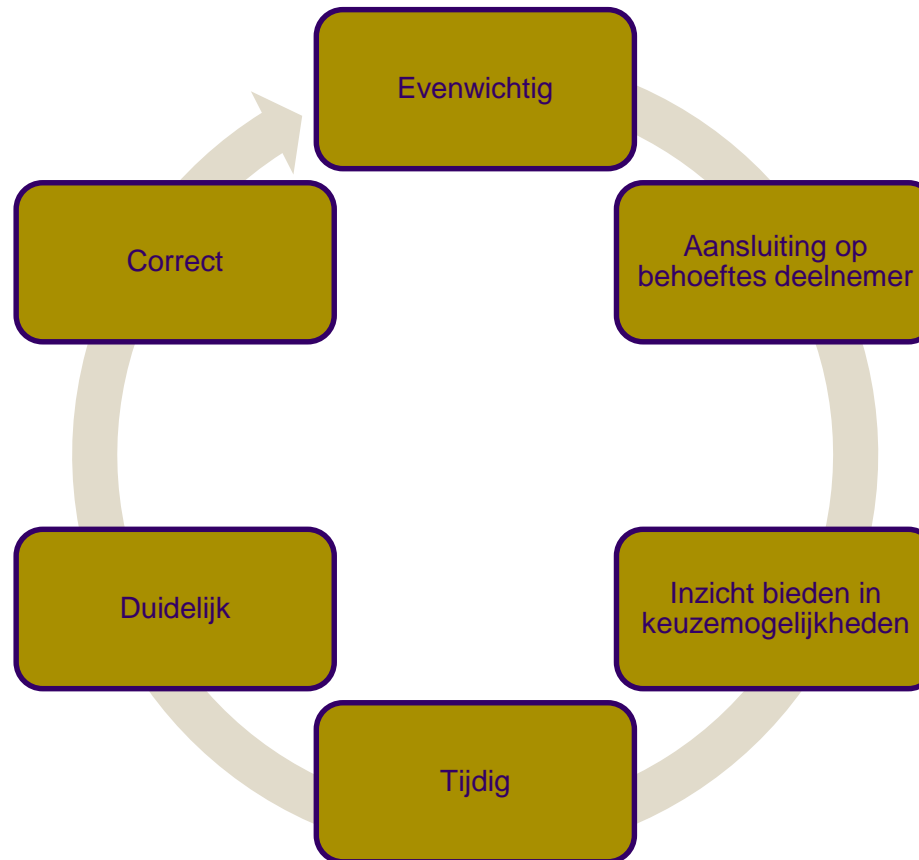
2. De normen toegelicht

2. De normen toegelicht

2. De normen toegelicht

We volgen niet volgorde wettekst:

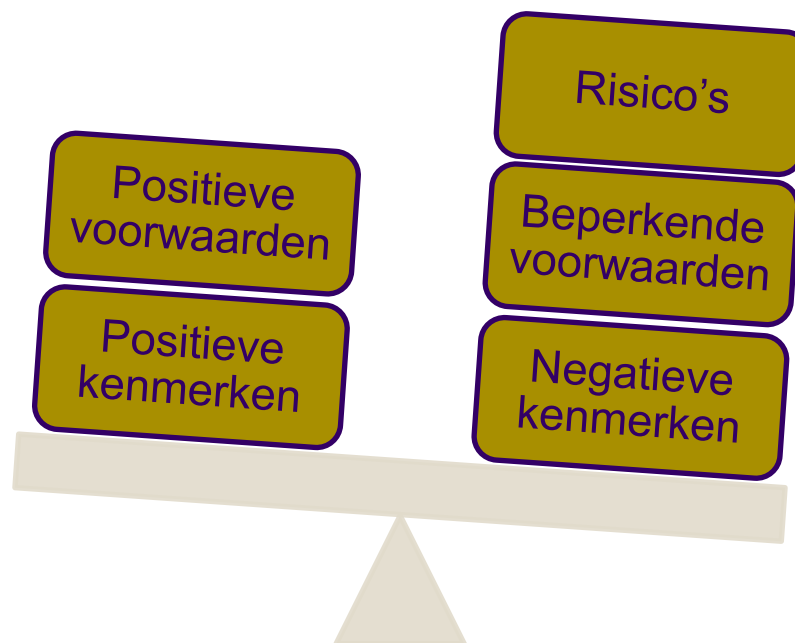

2.1 Evenwichtig (1/7)

Evenwichtig

Relevante
voordelen

Relevante
nadelen

Onze visie:

- de norm “evenwichtig” benadrukt de **balans in informatieverstrekking**, voor een eerlijke weergave van situaties en context

2.1 Evenwichtig (2/7)

Waar kijken wij onder andere naar?

- Zijn de nadelen en risico's **expliciet** genoemd en inzichtelijk gemaakt?
- Zijn vergelijkingen en voorbeelden **representatief** en voorzien van **onderbouwing**?
- Is de info **relevant**?
- Zijn de voordelen **'echt'**?

2.1 Evenwichtig (3/7)

Voorbeelden AFM onderzoeken evenwichtig:

- bij shoprecht en waardeoverdracht
- bij afkoop
- bij keuzemogelijkheden binnen DC regelingen
 - bijvoorbeeld beleggingsbeslissingen
- bij wijziging van pensioenregeling
- bij het informeren voor pensionering
- bij het informeren over verlagingen

2.1 Evenwichtig (4/7)

- Evenwichtige informatie is extra van belang bij keuzes en gebeurtenissen
 - houd eigen communicatie tegen lat evenwichtig
- Evenwichtig is geen “statische” norm:
 - afhankelijk van omstandigheden van het geval
 - en wijzigingen in omstandigheden
- Evenwichtig informeren is bijvoorbeeld ook cruciaal bij communicatie over de indexatieambitie in de regeling

2.1 Evenwichtig (5/7)

Eerste good practice (1/2): Zwitserleven

Gevolgen afkoop klein pensioen

- Wat gebeurt er met mijn pensioen op basis van beleggingen?

Na afkoop vervalt uw recht op het pensioen. Bij afkoop ontvangt u de waarde van uw pensioen in één bedrag. De hoogte van de waarde is afhankelijk van de koersen op het moment van afkopen.

- Wat gebeurt er met de belastingheffing?
- Wat is het gevolg voor huur- of zorgtoeslag?

Als u op basis van uw huidige inkomen huur- of zorgtoeslag ontvangt, is het mogelijk dat u deze helemaal of gedeeltelijk terug moet betalen. Dat komt doordat uw inkomen door de afkoopsom tijdelijk hoger wordt. U kunt eventueel de inspecteur van de belastingdienst verzoeken geen rekening te houden met een eenmalige afkoopsom bij de hoogte van uw huurtoeslag. Het is verstandig hierover van te voren informatie in te winnen. Hiervoor kunt u het beste contact opnemen met de instantie (Belastingdienst) van wie u toeslagen ontvangt.

- Wat is het gevolg voor mijn WW- of WAO/WIA uitkering?

Afkoop van uw pensioen heeft geen gevolgen voor uw WW- of WAO/WIA uitkering.

2.1 Evenwichtig (6/7)

Eerste good practice (2/2):

Wat is er goed aan dat voorbeeld?

- Het belangrijkste voordeel wordt genoemd
- Mogelijke fiscale gevolgen worden genoemd
- Mogelijke gevolgen voor toeslagen worden helder weergegeven
- Niet onbelangrijk:
 - tekst is gelaagd
 - biedt ook handelingsperspectief (hier niet weergegeven)

2.1 Evenwichtig (7/7)

Tweede good practice: Maakt veranderingen zoals verschuiving risico's expliciet

	Huidige pensioenregeling tot en met 31 december 2013	Nieuwe pensioenregeling vanaf 1 januari 2014
Vast staat	... het pensioenbedrag (Defined Benefit).	... de jaarlijkse premie (Collective Defined Contribution). De werkgever betaalt extra risico-opslag in verband met overgang risico's naar medewerkers.
Pensioenopbouw op basis van	... laatst verdiend inkomen (eindloon + middelloon over uw variabel inkomen).	... inkomen dat medewerker in een jaar verdient (middelloon).
De risico's liggen	... bij de werkgever.	... bij de verzekeren.
Pensioen wordt verhoogd voor medewerkers	... met individuele loonstijgingen Vanaf 1 januari 2014: met algemene cao loonstijgingen.	... met toeslagen als de financiële situatie van het pensioenfonds het toelaat.
Staat de financiële positie van het pensioenfonds onder druk, dan	... stort de werkgever bij als de DNB-dekkingsgraad van het pensioenfonds minder dan 110% is.	... kan de pensioenopbouw en de toeslagverlening lager worden dan beoogd.
Bij een dekkingsgraad hoger dan 140%	... verleent het pensioenfonds een premiekorting aan de werkgever, mits aan een aantal voorwaarden is voldaan.	n.v.t.
Bij overrendement	n.v.t.	... kan het pensioenfonds (extra) toeslag verlenen aan de verzekeren.
Pensioenleeftijd	65 jaar (vervroegen mogelijk) Vanaf 1 januari 2014: ook uitstellen mogelijk.	67 jaar (vervroegen mogelijk).

2.2 Aansluiting op behoeftes deelnemer (1/4)

Na wetswijziging

Artikel 48, tweede lid Pensioenwet

De pensioenuitvoerder bevordert dat persoonlijke informatie **aansluit bij de informatiebehoefte en kenmerken** van de deelnemer, gewezen deelnemer, gewezen partner of pensioengerechtigde.

2.2 Aansluiting op behoeftes deelnemer (2/4)

- Het **perspectief van de deelnemer** staat centraal
 - grotere kans dat informatie de deelnemer daadwerkelijk bereikt
- **Test persoonlijke pensioeninformatie** op de behoeften van deelnemers
 - controleer zo of de informatie inderdaad in een behoefte voorziet.
- De deelnemer neemt informatie eerder op als hij weet wat hij met die informatie moet doen
- Onderzoek mogelijkheid tot **gelaagd informeren:**
 - stem de gelaagdheid af op de informatiebehoefte van de deelnemer
 - zie Pensioen123 als voorbeeld van gelaagd informeren

2.2 Aansluiting op behoeftes deelnemer (3/4)

Onze visie:

- geef de deelnemer **handelingsperspectief**
- aansluiting op behoefte deelnemer is van belang bij norm **begeleiden in het maken van keuzes**
- gebruik klantpanels om communicatie **te toetsen** bij de doelgroep

2.2 Aansluiting op behoeftes deelnemer (4/4)

Good practice: maatwerk.

- Informeer alleen over keuzes en veranderingen wanneer van toepassing
- Informeer over de gevolgen van **gehuwd** zijn en **scheiding** als dit van toepassing kan zijn
- Communiceer **aftopping pensioenopbouw** alleen naar deelnemers op wie dat (bijna) van toepassing is
- Wijs **relevante doelgroepen** met naderende pensioenleeftijd **proactief** en **prominent** op de mogelijkheid opgebouwd **partnerpensioen om te zetten** naar extra ouderdomspensioen

2.3 Inzicht in keuzemogelijkheden en gevolgen van belangrijke gebeurtenissen (1/5)

Na wetswijziging

Artikel 48, derde lid Pensioenwet

De pensioenuitvoerder bevordert dat de informatie de deelnemer, gewezen deelnemer, gewezen partner of pensioengerechtigde **inzicht geeft in de keuzemogelijkheden die er zijn in de pensioenregeling en de gevolgen van belangrijke gebeurtenissen** voor het pensioen.

2.3 Inzicht in keuzemogelijkheden en gevolgen van belangrijke gebeurtenissen (2/5)

Over het inzicht in keuzemogelijkheden:

- de deelnemer dient **inzicht** te krijgen in de **keuzemogelijkheden**
- dit geldt voor **alle beschikbare keuzemogelijkheden** uit de wet en de pensioenregeling

Onze visie:

- er bestaat geen *one size fits all* benadering

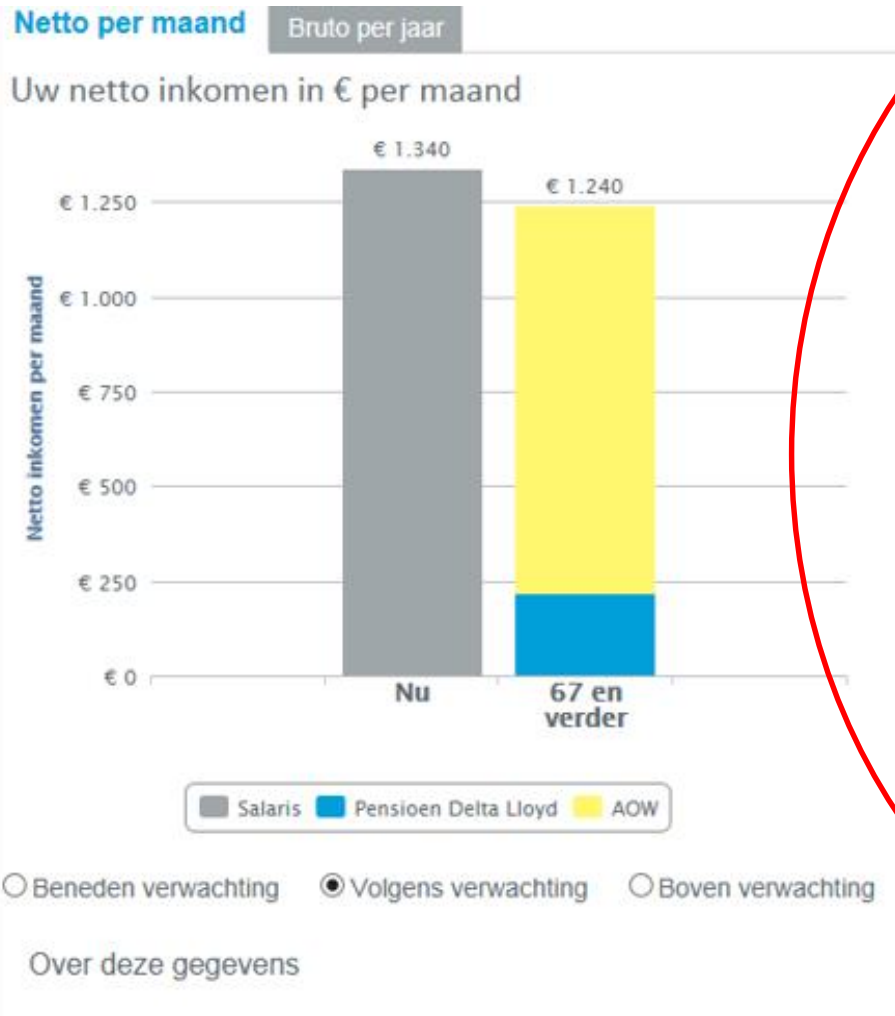
2.3 Inzicht in keuzemogelijkheden en gevolgen van belangrijke gebeurtenissen (3/5)

Een deelnemer kan alleen een **weloverwogen beslissing** nemen als er een **toelichting op de keuzemogelijkheden** gegeven wordt.

2.3 Inzicht in keuzemogelijkheden en gevolgen van belangrijke gebeurtenissen (4/5)

Good practice: Delta Lloyd

Terug

Wat zijn de mogelijkheden

Wat kunt u doen om uw pensioen te beïnvloeden? Hieronder ziet u enkele mogelijkheden binnen uw pensioenregeling bij Delta Lloyd. Deze mogelijkheden worden direct doorberekend.

Wilt u gebruik maken van één van de mogelijkheden? Of wilt u meer weten over de andere mogelijkheden binnen uw pensioenregeling? Bespreek dit dan met uw werkgever of adviseur. Of kijk voor meer informatie op deltalloyd.nl.

Deeltijdwerken

Vanaf

jaar jaar

Nieuw deeltijd percentage

%

Eerder of later stoppen met werken

Combineer werken en pensioen

2.3 Inzicht in keuzemogelijkheden en gevolgen van belangrijke gebeurtenissen (5/5)

Good practice: Nationale Nederlanden

Met pensioen gaan

Om uw pensioenuitkering te laten aansluiten op uw persoonlijke situatie geeft u middels uw onderstaand digitaal formulier uw keuze door. Heeft u alle stappen doorlopen? Dan ontvangt u van ons een offerte die u vervolgens kunt bevestigen waarna wij de keuze in de administratie verwerken.

Ondersteuning

1. Pensioenregeling

2. Pensioenleeftijd

3. Pensioenuitkering

4. Partnerpensioen

5. Bevestiging

6. Resultaat

Ondersteuning

Pensioenleeftijd

Hier kunt u uw leeftijd opgeven wanneer u uw pensioen(en) wil laten ingaan. U kunt hier kiezen om uw pensioen eerder of later in te laten gaan. Via het filmpje verkrijgt u meer uitleg over de mogelijkheden.

Pensioenuitkering

Hier kunt u kiezen om uw uitkeringsvorm van uw pensioen te wijzigen. U kunt bijvoorbeeld kiezen tussen eerst een hogere uitkering of eerst een lagere uitkering.

Partnerpensioen

Als u overlijdt wilt u misschien dat uw partner een deel van uw pensioen overneemt. Dit kunt u regelen met uw partnerpensioen. Hier kunt u opgeven hoeveel procent uw partner ontvangt van uw oudedagpensioen bij uw overlijden. Via het filmpje verkrijgt u meer uitleg over de mogelijkheden.

2.4 Tijdig (1/2)

Tijdig

Informatie moet **tijdig** worden verstrekt.

- Gaat om in acht nemen **redelijke periode**
- Meestal staat deze periode niet vast, soms wel. Bijvoorbeeld:
 - pensioen123 binnen drie maanden
 - melden van wijzigingen binnen drie maanden
- Toelichting lagere regelgeving verduidelijkt tijdigheid voorafgaand aan en bij pensionering

2.4 Tijdig (2/2)

Onze visie:

- bij keuzes moeten deelnemers **voldoende tijd hebben om een weloverwogen beslissing** te nemen
- verzending informatie over pensioen en pensioenkeuzes
 - **tenminste 6 maanden** voor pensioeningang
 - nabestaande **binnen 1 maand** na overlijden deelnemer
- verzending informatie over pensioen na gemaakte keuzes
 - uiterlijk **1 maand** voor deelnemer eerste uitkering ontvangt
- dit zijn onze uitgangspunten
 - **afwijking** van deze uitgangspunten **kan**
 - mits uitlegbaar **in het belang van de deelnemer**

2.5 Duidelijk (1/3)

Duidelijk

- Informatie moet vindbaar zijn
- Informatie moet overzichtelijk zijn
- Denk aan **gelaagd informeren**

2.5 Duidelijk (2/3)

Onze visie:

- taalgebruik is **begrijpelijk**
- lastige informatie en jargon wordt vermeden of **toegelicht**
- structuur van de teksten is **overzichtelijk**
- laat informatieverstrekking **toetsen** door de betreffende doelgroep
- er is sprake van **heldere gelaagdheid**

2.5 Duidelijk (3/3)

Good practice:

Inzicht bieden in gevolgen wijziging pensioenregeling

- Vervallen excedentregeling
- Twee rekenvoorbeelden
- Let wel op jargon

Harry Roelofs	2013	2014
Bruto salaris	€ 35.000	€ 35.000
Pensioengrondslag A	€ 23.081	€ 23.081
Opbouwpercentage	2%	2%
Jaarlijkse opbouw	€ 461,62	€ 461,62

Kees Jansen	2013	2014
Bruto salaris	€ 60.000	€ 60.000
Pensioengrondslag A	€ 25.461	€ 29.601
Opbouwpercentage	2%	2%
Pensioengrondslag B	€ 22.620	Vervalt
Opbouwpercentage	0,25%	Vervalt
Jaarlijkse opbouw	€ 565,77	€ 592,02

2.6 Correct

Correct

- Informatie is **juist**
 - inhoudelijk juist
- Informatie is **consistent**
 - geen tegenstrijdigheden

Normen in de pensioenwet

De informatie die de pensioenuitvoerder verstrekt:

- is correct, duidelijk en evenwichtig
- wordt tijdig verstrekt
- sluit aan op behoeftes deelnemer
- geeft inzicht in keuzemogelijkheden en gevolgen belangrijke gebeurtenissen

4. Toezicht AFM

Begeleiding

- Huidige Leidraad Communicatie voor Pensioenuitvoerders vervalt
- AFM-seminars
- Webpagina AFM over Wet pensioencommunicatie

Toezicht

- Signaal gebaseerd en projectmatig toezicht
- Informele normoverdracht
- Handhaving bijvoorbeeld bij herhaalde of ernstige overtredingen
- AFM zoekt samenwerking met sector

5. Ruimte voor vragen

Vragen?